

Argumentasjon forutsetter at det finnes et standpunkt. Hvis vi ikke vet hva standpunktet er, kan vi heller ikke vurdere argumentene. Derfor er det en sentral oppgave i argumentasjonsanalyse å avklare hva som er standpunktet i en debatt. Noen ganger er dette enkelt fordi den som argumenterer er veldig tydelig på hva som er hovedpåstanden deres. Andre ganger må vi selv undersøke argumentene for å forstå hva standpunktet er. Det kan være fordi den som argumenterer, ikke gjør noe vesen av å skille ut hovedpåstanden fra argumentene, fordi det argumenteres for flere ting samtidig, eller fordi standpunktet ikke en gang er formulert i innlegget. Muligens mener taleren eller forfatteren at publikum i sammenhengen allerede vil forstå hva standpunktet er. Dermed overlates vi til å rekonstruere standpunktet på egen hånd.

Eksempel: Studentrabatt

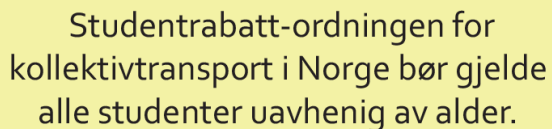
I VG (Lindholm, 2023) kunne man lese et debattinnlegg med tittelen «Studentrabatten må endres». Overskriften gir oss allerede et signal om påstanden forfatteren fremmer som standpunkt. Men før vi leser videre, vet vi ingenting om hvilken studentrabatt det siktes til, eller hvordan forfatteren mener den bør endres. Her er et tekstutdrag fra debattinnlegget:

«I dag gjelder studentrabatten på kollektivtransport enhver student under alderen 29. Er du derimot 30 år er du på fullstendig egen hånd. Med inflasjon, matpriser, strømpriser, og renter høye nok til å ødelegge en familie, kan det bli for dyrt å ta opp tapt studietid. Vi må endre studentrabatt-ordningen til å gjelde for alle studenter.»

Ved å følge argumentene i teksten får vi en bedre forståelse for hvilket standpunkt som forsvares. For det første sikter forfatteren til studentrabatt-ordningen for kollektivtransport, og for det andre

kommer det frem at forfatteren tar til orde for at ordningen bør gjelde også for studenter som 30 år eller eldre.

Vi kan bruke informasjonen til å formulere standpunktet til forfatteren som vist i diagram 1.

Studentrabatt-ordningen for kollektivtransport i Norge bør gjelde alle studenter uavhengig av alder.

Diagram 1.

Legg merke til at formuleringen av standpunktet ikke er en ordrett gjengivelse av en setning fra tekstutdraget. Standpunktet er en omformulering av forfatterens siste setning slik at den mer presist dekker hovedpåstanden i innlegget. Vi må med andre ord tolke argumentasjonen som helhet for å få best mulig forståelse av hva standpunktet er ment å være.

Hvis analysen vår i stedet simpelthen hadde brukt formuleringen i overskriften – «Studentrabatten må endres» – som standpunkt, ville resultatet vært at vi i mindre grad formidler meningsinnholdet i forfatterens hovedpåstand.

Eksempel: Mobilbruk

I eksemplet over formulerer forfatteren selv langt på vei standpunktet. Argumentasjonsanalysen kan tydeliggjøre innholdet ved å presisere, men oppgaven er nokså enkel. Andre ganger møter vi argumentasjonen hvor standpunktet ikke er uttrykkelig formulert. Her